

- akkor csomagoljunk össze, mert egy félórán belül el kell hagyni a házunkat és a falut. Mi a sírástól és a megdöbbenéstől nem sok mindenre jutottunk. Félórán belül már a ponyvás autóban találtuk magunkat, ahol két szuronyos katona őrzött bennünket. Semmit nem mondtak, nem tudtuk, hogy hová visznek. Éjfél felé kiraktak bennünket több száz sorstársunk közé. Leültünk a kis motyónkra, és vártuk a reggelt. Reggel láttuk meg, hogy a Hortobágyon vagyunk. Másnap már be is osztottak bennünket munkára, kapálni jártunk a nővéremmel és édesanyámmal. A két öcsém a táborban maradt, mert ők még gyerekek voltak. A kisebbik öcsém, mikor mentünk dolgozni, mindig szaladt utánunk sírva, hogy „Kedves édesanyám, csak még egyszer hadd csókoljam meg!” Az ő azonban mindig visszazavarta. Vezetőink szabad emberek voltak. Köztük is voltak rendesek, de olyanok is, akik mindig kiabáltak és gonoszkodtak velünk és akkor aláztak, amikor csak tudtak. Pár hét után a szállásunktól 6 km-re lévő kacsatelepre kerültünk. Reggel hatkor mentünk és késő este értünk vissza. Mindennap menni kellett gyalog, sárban, esőben egyaránt. Kemény munkát végeztünk, szecsakáztunk, kevertük az ennivalót, s a hátunkon hordtuk ki az etetőbe. Minden nap pucolni kellett az ólakat, mert több ezer kacsa volt. Úgy is volt, hogy elúsztak a folyón, és akkor mentünk keresni ladikkal.

Télen áthelyeztek a Balogh-tanyára, ez volt legmesszebb a szállásunktól. Ezen a tanyán éltek Péliék, akik telepesek voltak és két lányuk és egy fiúk volt. Egy kitakarított kacsáolban laktak. Nagyon rendes család volt, szerettük őket. A kacsatelep vezetője Pap Sanyi bácsi és feleségéről sem tudok semmi rosszat mondani. Mi magunk kosztoltunk, oda nem járt a konyhakocsi. Nem is tudom, mit tudtunk mindig enni. Pirítóst, főztünk kukoricakását, meg amit éppen tudtunk szerezni és ehető volt. Egy reggel látta Sanyi bácsi, hogy mit eszünk és hozott egy nagy darab szalonnát. Örültünk és jó belaktunk belőle pár reggel. Mikor kérdezte tőlem, hogy mit ettünk, én mondtam neki, hogy tőrőset, mert a szalonnától nem éhezünk meg olyan hamar. Sajnos volt egy szabad brigádvezetőnk Gyenes Bözsi, aki gonosz és szemtelen volt. Soha nem szólított a nevünkön, mindig csak „szemetek” és „ribancok” voltunk, mindig megríkatott bennünket. Később áttelepítettek a Borsós tanyára, ott típuslakások voltak melléképületekkel. A melléképületekben sem jószágok laktak, hanem emberek. Lavórban mosakodtunk, volt egy közös tűzhely, azon melegítettünk vizet, ha hajmosást vagy nagyobb mosakodást végeztünk. Mindig csak egy váltás ruhánk volt, ünnepet csak lélekben tartottunk, mert mindig dolgoznunk kellett. 1953.január 6-a is örökre bevésődött az emlékezetembe. E napon hideg volt, esett az eső, akkor hozták a kunmadarasiakat és tették le őket a térdig érő sárba. Volt köztük beteg, gyerek, öreg, nagyon siralmas látvány volt. Sztálin halála és Nagy Imre beszéde 1953 júliusában meghozta a nagy fordulatot számunkra. Bennünket szeptember utolján engedtek el, édesapám akkor kapta meg a szabaduló levelet. Összecsomagoltunk, ottmaradt sorstársainktól elbúcsúztunk, kimentünk az állomásra, felszálltunk a Füzesabony felé induló vonatra. Akkor úgy éreztük, mi vagyunk a legboldogabbak. De, amikor leszálltunk, és hazaértünk a falunkba, Besenyőtelekre, akkor döbbsentünk rá, hogy a nagy semmibe jöttünk.

A házunkba nem mehettünk vissza. Szegény nagyszüleink fogadtak be bennünket, 1956-ig velük laktunk.

-Mi történt ezután?

- Munka után kellett nézni, hogy meg tudjunk élni. Édesapám fűtőtanfolyamot végzett és a miskolci kórháznál dolgozott. A nővérem Egerben a gyógyszerárban kapott munkát, mint asszisztens, amíg engedték. Engem a budapesti nagynéném vitt fel a fővárosba, a MÁV ruhaneműraktárban dolgoztam. Másfél évig voltam itt, mert a főnökség kapott a besenyőteleki tanácselnöktől egy levelet, melyben az volt, hogy én megbízhatatlan vagyok. 1955. április 30-án volt az esküvőnk.

Én mindig otthon dolgoztam. Volt egy kis bérelt földünk, azon kertészkedtünk, dohányt, dinnyét termesztünk. Két gyermekem van egy fiú és egy lány, mikor nagyobbak lettek ők is sokat besegítettek. Sokat dolgoztunk, de mindig békességben éltünk.

A rendszerváltás után kiárvereztük a földeket, szétosztottuk a gyerekeknek, most ők gazdálkodnak rajta.

Három unokám van, remélem az ő életük már nem lesz olyan göröngyös, mint a miénk. Nyugdíjasként azért imádkozom, hogy békében, szeretetben és egészségben élhessen az egész családom.

Szerencsére Sárka néni még nagyon jól bírja magát és még mindig mosolyogva, nyitott szívvel fordul még az idegenek felé is. Kívánok neki még nagyon sok egészségben eltöltött éveket!

Úri József